

Institutionen för Hälsovetenskaper

TENTAMEN

Kurs Vårdandets Etik

Examinationsmoment Salstentamen

Kurskod OM118G

Högskolepoäng för examinationsmomentet 3hp

Datum 24/10-2024

Tentamenstid 8.15-12.00

Ansvarig lärare Sophie Mårtensson

Berörda lärare Sophie Mårtensson

Hjälpmedel/bilagor

Svaren skrivs i den direkt uppkopierade tentamen. Inga andra skrivpapper ska lämnas in.

Övrigt

Anvisningar

- ☐ Ta nytt blad för varje lärare
- ☐ Ta nytt blad för varje ny fråga
- ☒ Skriv endast på en sida av papperet.
- ☒ Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
- ☐ Numrera lösbladen löpande.
- ☒ Använd inte röd penna.
- ☐ Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Poänggränser

Max: 48p

Väl Godkänd: 39p

Godkänd: 29p

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

Antal sidor totalt 6

Patientfall:

Daisy är 91 år gammal hon är änka och har två barn. Daisy har varit en glad och social människa med stort brinnande intresse för hälsa och föreningsliv. Sedan tre år bor hon nu på ett trygghetsboende. Hon är klar och adekvat, men känner sig nedstämd då hon är begränsad i sin fysiska rörlighet. Hon har smärta i båda sina knän som hon opererats för flera år sedan. Hon kan stå och ta några få steg men förflyttar sig med rullstol. Hon har diagnostiserats med hjärtsvikt och äter medicinerar för detta. Trots medicinering så svullnar hennes ben och ibland har hon svårt att andas. På grund av sina sjukdomar behöver Daisy stöd och hjälp för att klara sin vardag på trygghetsboendet. De senaste dagarna har Daisys andningsbesvär tilltagit och omsorgspersonalen tillsammans med hennes barn vill att hon ska söka mer vård på sjukhuset. Daisy vill inte åka in till sjukhuset, hon säger att där har hon varit så att det räcker.

1. Namnge en etisk princip som kan kopplas till ovanstående patientberättelse utifrån Daisys perspektiv samt motivera ditt svar 2p.

2. Omsorgspersonalen rådfrågar ansvarig sjuksköterska hur de ska förhålla sig i situationen (att Daisy inte vill åka till sjukhuset). Vad kan du som sjuksköterska göra för att försöka lösa situationen på ett bra sätt, motivera ditt svar 4p.

3. Förklara följande begrepp; Etik och Moral: 2p

Etik:
Moral:

4. En viktig lag inom Hälso- och sjukvård syftar till att stärka och tydliggöra patientens ställning samt att främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet.

Vilken lag är detta? 1p

--

5. Integritet är ett viktigt begrepp som tydliggörs i lagen ovan. Hur visar du konkret att du tar hänsyn till äldre personers integritet på trygghetsboende, ge fyra exempel 4p

1:
2:
3:
4:

6. Vårdpersonalen kan uppleva att de slits mellan skyldigheter gentemot patienten, närstående och arbetsgivare, vilket kan leda till otillräcklighet. Klang (2014) benämner detta tillstånd/begrepp, vad är detta tillstånd/begrepp? 1p

--

7. Dra streck mellan rätt svårighetsgrad och beskrivning 3p

<u>Etiskt dilemma</u>	Har en lösning, och genom att amla in och analysera fakta kan problemet lösas
<u>Etisk konflikt</u>	Dialog krävs mellan berörda parter för att finna vem som får beslutsföreträde
<u>Etisk problem</u>	Innebär att val finns mellan två eller flera jämbördiga handlingsalternativ som har för och nackdelar

8. Enligt diskrimineringslagen och ICN etiska kod ska lika rättigheter och möjligheter främjas i hälso- och sjukvård oavsett social ställning, ge fyra exempel på andra faktorer som inte ska påverka vården 4p

1:
2:
3:
4:

9. Beskriv kortfattat vad lagarna Socialtjänslagen (SOL) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) reglerar inom kommunal hälso och sjukvård samt ge förslag på personalkategorier som arbetar inom respektive lag 4p

10. Ringa in rätt påstående. 0,5p/svar max 6p

Arbetskläder får endast bäras i arbetet.

Om arbetet bedrivs på flera platser får samma arbetskläder bäras vid färd däremellan.

SANT FALSKT

Arbetsklädernas ärmar ska vara så korta att de slutar precis nedanför armbågen

SANT FALSKT

Om arbetskläderna riskerar att komma i kontakt med kroppsvätskor eller annat biologiskt material under patientkontakt, ska plastförkläde, skyddsrock eller motsvarande skyddskläder användas utanpå arbetskläderna

SANT FALSKT

Händer ska tvättas med tvål och vatten mellan varje patientbesök

SANT FALSKT

Handskar ska bytas mellan olika vårdmoment

SANT FALSKT

Innan handskar tas på ska händerna desinfekteras

SANT FALSKT

Handskar kan desinfekteras och återanvändas

SANT FALSKT

När en patient har kräcks eller haft diarré ska händerna tvättas med två och vatten

SANT FALSKT

Handskar ska användas vid matning

SANT FALSKT

Handskar ska användas vid tömning vid urinpåse

SANT FALSKT

Plastförkläde för patientnära vård kan användas flera dagar så länge det är hos samma patient

SANT FALSKT

Det är ok att ha lösnaglar så länge de är gjorda på salong

SANT

FALSKT

11. Ge fyra exempel på hygienkrav gällande vårdaren i patientnära vård, förutom längd på tröjärm, naglar, handskar och förkläde 2p

1:
2:
3:
4:

12. Besvara nedanstående frågor genom att sätta kryss för rätt svar i tabellen 3p

Hur har äldre personers tandstatus förändrats de senaste 20 åren?	Förbättrats	Oförändrat	Försämrats
När du hjälper en rullstolsbunden person att borsta tänderna hur står du bäst?	Snett bakom personen	Framför personen	Helt bakom personen
Vad ökar vid muntorrhet?	Kariesrisk	Tandlossning	Aptiten
Vilka patienter har behov av god munhygien?	Endast de patienter som har tänder	Endast de patienterna med tandproteser	Alla patienter
Vad är en vanlig orsak till muntorrhet hos äldre?	Nedsatt aptit	Läkemedelsbiverkan	Dålig tandborstning
Vilken är den viktigaste omvårdnadsåtgärden vid muntorrhet?	Rekommendera att dricka mycket	Rekommendera frekvent munvård	Rekommendera besök hos tandhygienist

13. Ge fyra exempel på vad du som vårdare kan göra för att skapa en trygg miljö vid matning 4p

1:
2:
3:
4:

14. Välfärdsteknik är digitalteknik som syftar till att bibehålla och/eller främja trygghet, aktivitet och självständighet. Ge ett exempel på välfärdsteknik som kan skapa trygghet för Daisy, motivera ditt val med för och nackdelar 4p

--

15. Velfärdsteknik är digitalteknik som syftar till att bibehålla och/eller främja trygghet, aktivitet och självständighet. Ge ett exempel på velfärdsteknik som kan skapa självständighet för Daisy, motivera ditt val med för och nackdelar 4p

Nu är tentamen slut. Bra Jobbat!

Poänggränser: Max 48

Väl Godkänd: 39

Godkänd: 29